

Häme

21.10.2015

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Rudus Oy

PL 49 (Pronssitie 1)

00441 HELSINKI

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Rudus Oy on toimittanut 23.6.2015 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskukseen) ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun lain mukaisen arviointiselostuksen (YVA-selostuksen) Hollolan Korkeamäen kiviainestoiminnasta. YVA-selostuksen on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta Ramboll Finland Oy. Hämeen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-selostuksesta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Rudus Oy, PL 49, 00441 Helsinki
www.rudus.fi

Ramboll Finland Oy, Niemenkatu 73, 15140 Lahti
www.ramboll.fi

Hämeen ELY-keskus, Kirkkokatu 12, PL 29, 15141 Lahti
www.ely-keskus.fi/hame

Hanketiedot

YVA-menettelyssä tarkasteltiin hankkeen eri toteuttamisvaihtoehtoja, jotka kiviainesten ottomäärän ja maanvastaanottomäärän osalta eroavat seuraavasti:

Vaihtoehto VE 0+ tarkoittaa nykyisten lupapäätösten mukaisen kiviainesten ottotoiminnan loppuunsaattamista. Ottoalueen koko on yhteensä 14 hehtaaria ja ottomäärä 2,1 miljoonaa kuutiometriä. Vaihtoehtoon ei sisälly uusia maa-aineslupia tai ympäristölupia suunnittelualueelle.

Vaihtoehto VE 1 tarkoittaa kiviainesottoalueen laajentamisen nykyiseltä ottoalueelta laajennusalueelle, kohti kaakkoa. Ottoalueiden koko on yhteensä 30 hehtaaria ja ottomäärä 5,6 miljoonaa kuutiometriä. Maanvastaanottoa on suunniteltu louhinta- ja suoja-alueille (27 hehtaaria) yhteensä 4,4 miljoonaa kuutiometriä.

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle)

11 000,00 €

Vaihtoehdossa VE 2 kiviainesten ottotoiminta ulotetaan syvemmälle louhintatasolle kuin vaihtoehdossa VE 1. Samalla alueen maantäyttötilavuus kasvaa. Ottoalueen koko on yhteensä 30 hehtaaria ja ottomäärä 10,2 miljoonaa kuutiometriä. Maantäyttöä voitaisiin vaihtoehdossa suorittaa 33 hehtaarin alueella 8,4 miljoonaa kuutiometriä.

Vaihtoehto VE 3 on kuten VE 1, mutta kiviaineksen kierrätystoiminta on sijoitettu eri kohteeseen, hankealueen pohjoisosaan. Maanvastanottoaluetta vaihtoehdossa on 32 hehtaaria ja täyttötilavuus 6,0 miljoonaa kuutiometriä.

Vaihtoehdossa VE 4 louhinta tehdään syvälle kuten vaihtoehdossa VE 2. Kiviaineksen kierrätystoiminta on sijoitettu kuten vaihtoehdossa VE 3. Maantäyttöä voidaan toteuttaa 37 hehtaarin alueella, yhteensä 11,5 miljoonaa kuutiometriä.

Tarkasteltu kiviainestoinnin ja maantäytön aikajänne on varsin pitkä. Jo vaihtoehdossa VE 0+ nykyisen luvan mukaisen louhinnan on arvioitu kestävän vuoteen 2030. Laajennusvaihtoehdoissa (VE1–VE4) louhinta kestäisi nykyisellä louhinnan korkeustasolla arviolta vuoteen 2050 ja syvemmälle louhittuna vuoteen 2065. Maanvastaanottoa voitaisiin toteuttaa arviolta vuoteen 2085, vaihtoehdossa VE 4 jopa pidemmälle. Lupia toiminnalle tultaneen hakemaan tyypillisesti 10–15 vuoden jaksoissa.

YVA-menettely

YVA-menettelyä on tässä hankkeessa sovellettava YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon 2 b ja 11 d momenttien perusteella.

YVA-menettelyn aluksi hankkeesta vastaava laati YVA-ohjelman, joka oli hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. ELY-keskus kuulutti YVA-ohjelman nähtävillä olostä ja toimitti sen nähtävillä. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, samoin kuin ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. ELY-keskus myös pyysi arviointiohjelmasta lausunnot. Mielipiteet ja lausunnot saatuaan ELY-keskus antoi hankkeesta vastaavalle yhteysviranomaisen lausunnon siitä, miltä osin arviointiohjelmaa on täydennettävä.

Hankkeesta vastaavan on pitänyt tehdä tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja koota tiedot YVA-selostukseksi. Sen nähtävillä olostä ja mielipiteiden esittämisestä on kuulutettu ja siitä on pyydetty lausunnot vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. Saatuaan lausunnot ja mielipiteet ELY-keskus antaa yhteysviranomaisen lausunnon arviointiselostuksesta ja toimittaa sen sekä kopiot muista lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle ja lähettää lausuntonsa tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai muusta päätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto on otettu huomioon.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Tiedossa ei ollut hankealuetta koskevia kaavoitusmenettelyitä, joiden kanssa YVA-menettelyä olisi ollut tarpeen yhteen sovittaa. Hankealueelle tai sen lähialueelle ei maakuntakaavassa ole osoitettu erityisen herkkää maankäyttöä aluevarauksina. Hanke on myös 4.5.–12.6. 2015 nähtävillä olleen maakuntakaavaehdotuksen mukainen.

Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

YVA-selostuksen nähtävillä olosta kuulutettiin Etelä-Suomen Sanomissa 27.6.2015. Kuulutus ja YVA-selostus olivat nähtävillä Lahden kaupungintalolla ja Hollolan kunnantalolla. YVA-selostus oli nähtävillä myös Lahden kaupunginkirjastossa ja Hollolan pääkirjastossa sekä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/RudusKivianestoimintaHollolaYVA. Kuulutus oli sähköisesti ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/ > Ajankohtaista > Kuulutukset. Hanketta ja arviointiselostusta esiteltiin yleisötilaisuudessa 11.8.2015.

Arviointiselostuksesta pyydettiin lausunnot Lahden kaupunginhallitukselta, Hollolan kunnanhallitukselta, Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastualueelta, Päijät-Hämeen liitolta, Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöterveydenhuoltoyksiköltä, Lahden kaupungin teknisen ja ympäristötoimialan maankäytöltä, Lahden seudun ympäristöpalveluilta ja Lahden kaupunginmuseolta.

Yhteenveto annetuista lausunnoista

Hollolan kunnanhallituksen näkemyksen mukaan ympäristön muutoksesta johtuvat haitat kohdistuvat pääosin lähialueen haja-asutukseen. Hankkeen vaihtoehdossa VE 0+ vaikutus maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen on vähäinen, sillä nykyinen alueen toiminta muuttuu vain vähän, ja toiminta on nykyisten lupien mukaista. Vaihtoehdoissa VE 1–VE 4 vaikutus on kohtalainen, koska toiminta laajenee merkittävästi nykyisestä ja on lähialueen maankäytön kannalta osin haitallista. Hankkeen mukaisten toimintojen toteuttamisesta ei kuitenkaan aiheudu erityisen merkittäviä vaikutuksia yhdyskuntarakenteen kehittymiseen. Hankkeen osalta on kiinnitettävä erityistä huomiota negatiivisten asukasvaikutusten minimointiin, etenkin liikenneturvallisuuteen liittyvien ratkaisujen toteuttamiseen. Hanke on maakuntakaavaehdotuksen mukainen. Hankealueelle

ja lähialueelle ei maakuntakaavassa eikä maakuntakaavaehdotuksessa ole osoitettu erityisen herkkää maankäyttöä aluevarauksina.

Päijät-Hämeen liitto arvioi lausunnossaan hanketta ja sen YVA-selostusta erityisesti hankkeen seudullisen merkityksen ja maakuntakaavan näkökulmasta. Päijät-Hämeen lainvoimaisessa maakuntakaavassa hankealue on merkitty maaseutumaiseksi alueeksi, jolle ei kohdistu kaavamääräyksiä. Alueen läpi kulkeva ohjeellinen ulkoilureitti voidaan sijoittaa hankealueen ulkopuolelle sen merkityksen ja tarkoituksen tästä muuttumatta. Maakuntakaava ei siis aiheuta estettä Korkeamäen kiviainestoinnin laajentamiselle. Päijät-Hämeen liitto ei myöskään katso hankevaihtoehtoilla olevan sellaisia seudullisia vaikutuksia, jotka estäisivät toiminnan harjoittamisen. Kiviainesten kierrättämiselle ja luonnonvaroihin liittyvälle terminaalitoiminnalle nähdään olevan kasvava tarve lähitulevaisuudessa. Päijät-Hämeessä ja erityisesti Lahden kaupunkiseudulla on tarvetta uusille luonnonvarojen kierrätysalueille. Päijät-Hämeen maakuntakaavatyössä asiaan on tartuttu selvittämällä sopivia sijainteja luonnonvaralogistiikan kehittämisen kohdealueille. Korkeamäen ympäristövaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty näitä selvityksiä. Kevään 2015 aikana nähtävillä olleessa Päijät-Hämeen maakuntakaavaehdotuksessa Korkeamäen alue on merkitty luonnonvaralogistiikan kehittämisen kohdealueeksi. YVA-selostuksen mukainen toiminta sopii kehittämisen kohdealueen tarkoitukseen. Sama maakuntakaavamerkintä pitää sisällään myös Helsingintien toisella puolella sijaitsevan Tuohijärvenkallion alueen, jonne toiminnan laajentamista voidaan selvittää tarpeen mukaan myöhemmin. Päijät-Hämeen liitto pyrkii maakuntakaavan avulla edistämään kiviainesten kierrätystä. Vaihtoehtoa 0+ lukuun ottamatta kaikki Korkeamäen hankevaihtoehdot tukevat tätä tavoitetta.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuu-alue totesi jo YVA-ohjelmasta keväällä 2014 antamassaan lausunnossa Rudus Oy:n ja viereisen teollisuuskiinteistön (Nuutilantie) liittymät sekavaksi. Näkemäalueen Helsingintielle tulisi olla avonainen. Maastokäyntimuiston 25.6.2015 mukaan tienpitoviranomaisen kanta on, että Nuutilantien tulisi olla yksi yhteinen liittymä, josta järjestetään kulku kiviainetasualueelle ja teollisuusalueelle yksityisteiden ja kiinteistön omistajien keskenään sopimalla tavalla. Tieoikeudet ym. kiinteistöjärjestelyt suoritetaan Maanmittauslaitoksen kautta. Liittymä on rakennettava rakentamishojeiden mukaisesti ja liittymästä on laadittava rakentamissuunnitelma, joka hyväksytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa sekä samalla haetaan lupa tiealueella työskentelyyn. Vanhat liittymät on purettava uuden liittymän rakentamisen jälkeen. Liikenneturvallisuuden kannalta kriittinen kohta on lisäksi hankealueen pohjoispuolella tien itäpuolella oleva Tuomenojan asuinalue. Helsingintien varrella (seututie 140) ei ole kevyen liikenteen väylää ennen Tuomenojan asuinalueita ja joukkoliikenteen pysäkki sijaitsee tien länsilaidassa. Erityisesti koulumatkojen turvallisuuteen liittyvät asiat tulee huomioida kävelijöiden ja pyöräilijöiden näkökulmasta.

Liikenteen sujuvuutta, asukkaiden kokemaa liikenneturvallisuutta ja liikenneturvallisuuskehitystä on syytä seurata erityisesti kevyen liikenteen ja tien ylitysten osalta. Uudenmaan ELY-keskuksella on hyvin niukat mahdollisuudet osallistua kevyen liikenteen väylän ja suojatien rakentamiseen, joten kunnan on hyvä varautua mahdollisten liikenneturvallisuutta parantavien hankkeiden kustannuksiin. Liikenteen aiheuttaman tärinän vaikutusalueen on arvioitu olevan pieni ja tärinä on arvioitu suuruudeltaan pieneksi.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöterveydenhuoltoyksikkö esittää lausuntonaan seuraavan: YVA-selostuksessa oli pääosin käsitelty ja arvioitu riittävän kattavasti ne seikat, jotka ympäristöterveydenhuoltoyksikkö nosti esille hankkeen YVA-ohjelmasta keväällä 2014 antamassaan lausunnossa. Arviointiselostuksessa ei kuitenkaan ollut otettu kantaa asfaltin valmistuksesta ja kierrätystoiminnoista mahdollisesti aiheutuvaan hajuhaittaan. Alueella on seurattu yksityiskaivojen vedenlaatua viidestä yksityiskaivosta. Arviointiselostuksessa ei selvästi tuotu esille sitä, onko nykytoiminnasta aiheutunut kaivojen vedenlaadulle muutosta. Muutamat suunnitteluvaihtoehdoista saattaisivat YVA-selostuksen mukaan heikentää yksityiskaivojen antoisuutta ja vedenlaatua. Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö toteaa, että sellaisia hankevaihtoehtoja tulee välttää, jotka pilaisivat yksityiskaivojen vedenlaadun tai antoisuuden.

Lahden seudun ympäristöpalvelut katsoo, että kaikki suunnitellut laajennushankkeet rajoittaisivat maankäyttöä hankealueen ympäristössä nykyistä lupa-aluetta laajemmalla alueella. Mikäli laajennus toteutuu, melulle herkkien toimintojen, kuten asutuksen ja hankealueen väliin tulee jättää riittävän leveä puustoinen suojavyöhyke, jolle ei tule kaavoittaa häiriöille alttiita toimintoja. Suojavyöhykkeen leveyttä harkittaessa on otettava huomioon selostuksessa esitetyt arviot mm. melun ja tärinän osalta. Kiviainestoinnin aiheuttaman tärinän ihmisen häiriintymisen ohjearvon on selostuksessa arvioitu alittuvan vasta 2 km:n etäisyydellä louhimosta. Maisema- ja kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia arvioidessaan LSYP katsoo, että vaihtoehdot VE 3 ja VE 4 ovat suhteettoman massiivisia ympäristöönsä nähden ja pitää parempina VE 1 ja VE 2 vaihtoehtoja, joissa mäen lakikorkeus pysyy läheisen Tuohijärvenkallion laen alapuolella. Mitä korkeammaksi täyttömäki kasvatetaan, sitä hankalammin täyttömäet ovat maisemoitavissa. LSYP huomauttaa, että jokaisessa laajennusvaihtoehdossa louhiminen ja alueen täyttäminen kestää kymmeniä vuosia. Pisimmillään louhinnan täyttötöiden vaikutusten on arvioitu kestävän laajimmassa vaihtoehdossa vuoteen 2095. Sinä aikana maisemavaikutukset ovat merkittäviä ja erityisen häiritseviäkin, jos aleen maisemointiin ei kiinnitetä erityishuomiota kallioalueen louhimis- ja täyttösuunnitelmassa. LSYP ehdottaa maisemavallien rakentamista. Maisemavallien harkittu käyttö ja niiden kasvillisuus puustoineen estävät myös melun ja pölyn leviämistä ympäristöön. Mitä paremmin louhos pystytään maisemoimaan vallien taakse näkymättömiin hankkeen toiminta-aikana, sitä

pienemmät ovat myös ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. On myös otettava huomioon, että mikäli joku naapurikiinteistöjen omistajista aukkohakkaa metsiään, voi maisematilanne muuttua merkittävästikin. Ottosuunnitelmassa tulee ottaa huomioon hankealueen maakunnallisesti arvokkaan Luhdanjoen kulttuurimaisema-alueen suojelu. Hankealueen ja kulttuurimaisema-alueen välissä on suojavyöhykkeenä Peltolan (8-435-6-36), Jokirinteenmetsän (98-435-28-2) ja Hölmän (398-406-14-131) kiinteistöjen puusto. On otettava huomioon, että osa tätä kulttuurimaisemaa on Luhdanjoen Tervalan hoidettu arvokas joenvarsiniitty. Niitty on kasvillisuudeltaan edustava ja valtakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu perinnebiotooppi. Koska kiviaineksen ottaminen jatkuu kaikissa vaihtoehdoissa kymmeniä vuosia, on alueen maisemointi tehtävä niin hyvin jo louhimisen ja täyttämisen aikana, etteivät edellä mainituilta Luhdanjoenvarren suojavyöhykkeen kiinteistöiltä tehtävät hakkuut tuo esiin kallioulouhosta ja riko arvokasta maisemakuvaa mahdollisesti jopa kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. Avohakkuiden ohella kallioulouhoksen voi tuoda nykyistä paremmin esiin myös hankealueen länsiosiin suunniteltu lumenläjitysalue. Lumenläjitys voi haitata louhoksen maisemointia ja maisemavallien rakentamista. Maisemavalleilla on mahdollista estää tai ainakin huomattavasti vähentää louhoksen näkymistä Luhdanjoen ja Nostavan suuntaan. Lumenläjitysalueen vaikutus maisemakuvaan tulee selvittää sekä se, onko parempi sijoittaa läjitysalueelle suojapenger. Kyseinen penger istutuksiin tulisi toteuttaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa hanketta. Liikenneturvallisuuskysymyksistä LSYP toteaa, että Rudus Oy:llä on rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa tieturvallisuuteen muutoin kuin oman työmaatiensä osalta. Uudenmaan ELY-keskus on lupaviranomaisena ratkaisevassa asemassa tieturvallisuuden parantamisessa. LSYP katsoo, että Uudenmaan ELYn tulisi ottaa tielupaviranomaisena ja tienpitäjänä suunnittelussaan ja lupaharkinnassaan huomioon hankkeen merkityksen koko Lahden seudun talousalueelle ja samalla myös ottaa huomioon Helsingintien varrella asuvien asukkaiden toiveet tieturvallisuuden parantamiseksi. Rudus Oy:n tulisi jatkossakin edesauttaa näiden suunnitelmien toteuttamista jo nykyisen luvan aikana. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa on huomattava, että osa naapureista näkee toiminnan olevan nykytilanteessa selvästi kielteisempää kuin selostuksessa on esitetty. On selvää, että kiviainesten louhiminen ja murskaaminen aiheuttaa melua ja tärinää ja sitä kautta viihtyvyyden alenemista. Kysymys on siitä, paljonko alueen asukkaiden pitää sietää kielteisiä ympäristövaikutuksia. Hankevastaavan tulee tiedostaa se, että hankkeen eteenpäin viemisen kannalta on tärkeää, että asukkaiden yksilöidyt valitukset otetaan huomioon ja niiden syyt tutkitaan perusteellisesti. Nykytilanteen parantamisen tulee olla hankevastaavan jatkuvana tavoitteena, mihin YVA-selostus antaa hyvät suuntaviivat. Tehdystä melumallinnuksesta on LSYP:n näemyksen mukaan tulkittavissa, että lähimmillä asuinkiinteistöillä ollaan hyvin lähellä sallittuja raja-arvoja, vaikkakin erilaisin suojaustoimenpitein pystytään pysymään raja-arvojen alapuolella. Kuten selostuksessa todetaan, ottotason alentaminen merkitsisi etenkin hankealueen pohjoispuo-

lisillä asuinkiinteistöillä louhinnan alkuvaiheessa parannusta melutilanteeseen. Melun pienentämiseksi LSYP ehdottaa selostuksessa mainitun vaimennetun poravaunun käyttöönottoa, koska mallinnuksen mukaan melutasoissa ollaan paikoin raja-arvojen lähellä. Selostuksen mukaan yli 5 mm/s heilahdusarvoja voidaan pitää ohjearvoina tärinän häiritsevyydelle. Sallittu heilahdusnopeus kalliolle perustetuille rakennuksille on selvästi korkeampi kuin savelle perustetuille. Selostuksesta ei selviä, millaiselle pohjalle häiriöalueella sijaitsevat rakennukset on perustettu. Karttaesitys YVA-selostuksen sivulla 109 (kuva 13-1) ei ulotu koko 2 km:n arvioidulle vaikutusalueelle eikä se kerro koko kuvaa asiasta. LSYP katsoo, että häiritsevän tärinän todennäköinen ympäristövaikutusalue tulisi esittää kokonaisuudessaan selostuksessa. On huomattava, että maakunta-kaavassa on suunniteltu taajamatoimintojen alue alle 2 km:n etäisyydelle alueesta. Tärinästä aiheutuvan ympäristövaikutuksen arviointi tulisi tehdä selostuksessa esitettyä tarkemmin ja kattavammin. Koska ilmanlaadun arvioidaan kaikissa laajentumisvaihtoehdoissa heikkenevän nykytilanteesta, tulee tähän kiinnittää erityistä huomiota. LSYP toteaa, että toiminnan ilmanlaatuvaikutukset ja pölyn leviäminen on mahdollista minimoida ottamalla huomioon nykyistä tarkemmin sään muutokset sekä käyttämällä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa. Pintavesien johtamiseen liittyen LSYP korostaa sitä, että hankevastaavan on huolehdittava siitä, etteivät lumenläjitysalueelta sulavat valumisvedet aiheuta vahinkoa ympäristölle. Vesilain mukaan lupaviranomaisen lupa tarvitaan sellaiseen noron tai ojan taikka sen vedenjuoksun muuttamiseen, josta voi aiheutua vahinkoa toisen maalle, jos asianomainen ei ole antanut tähän suostumustaan. YVA-selostuksen mukaan kaikissa laajennusvaihtoehdoissa liikennemäärät kasvavat ja tästä aiheutuu vähintäänkin koetun liikenneturvallisuuden heikkeneminen. Eniten asumisviihtyvyyttä heikentää vaihtoehto VE 3, jossa kiviaineksen kierrätys sijoittuu lähemmäksi asutusta. Toisaalta louhittaessa nykyiseen tasoon meluhaittojen hallinnan mahdollisuudet ovat rajallisemmat kuin vaihtoehdoissa VE 2 ja VE 4. LSYP katsoo, että VE 2 on vaihtoehdoista mielekkäin ympäristövaikutusten hallinnan kannalta. Ongelmaksi saattaa kuitenkin muodostua talousveden saanti, jos pohjataso alentamisesta ja louhoksen kuivanapitopumppauksista aiheutuu useiden kaivojen kuivuminen. Tämän takia vesilain mukaisen luvan tarve tulee selvittää ennen mahdollista hankkeen lupahakemuksen käsittelyä. LSYP:n kanta on, että lähialueiden asukkaiden toivemurskausajan päivittäisestä lyhentämisestä tulee ottaa huomioon lupaharkinnassa ja että murskaus keskitetään edelleen pääosin talvikuukausiin. Kesäajan rajoittamista on syytä harkita, mutta lupaharkinnassa on otettava huomioon hankevastaavan todennäköiset akuutit murskaustarpeet erityistapauksissa. Kannatettavia ovat myös asukkaiden ehdotukset 60 km/h nopeusrajoituksen jatkamisesta Helsingintiellä, tieliittymän parantamissuunnitelmat sekä louhokselta tulevan tien päällystämisehdotus. Ympäristöriskeistä ja häiriötilanteista LSYP kiinnittää huomiota maanvastaanottoalueelle vietävän aineksen laatuun ja mahdolliseen maankaatopaikan eroosioon. LSYP korostaa hankevastaavan vastuuta maa-ainek-

sen puhtauden valvomisessa. Alueelle vietävien maamassaerien sijoituspaikat tulee taltioida. Tämä on tarpeen, mikäli jossakin vaiheessa epäillään, että varotoimista huolimatta alueelle on päässyt pilaantuneita maita. Massojen sijoituspaikkojen taltiointi nopeuttaa mahdollisten pilaantuneiden maiden paikallistamista ja niiden poistamista tai/ja eristämistä. Selostuksessa todetaan muun muassa, että maankaatopaikan eroosiota voidaan estää pitämällä täytettävää aluetta pienialaisena ja pyrkimällä rauhoittamaan käytöstä poissa olevat alueet kasvillisuudelle. LSYP katsoo, että tämä lähtökohta palvelee myös alueen maisemointia. Hankealueen F-suojavyöhykkeelle on suunniteltu rakennettavaksi korkeimmillaan noin 15 metrin korkuinen, tilavuudeltaan 400 000 km³:n ja pinta-alaltaan 6 hehtaarin maisemavalli, mikäli maaperä on riittävän stabiili. Selostuksesta ei käy selville, onko esimerkiksi melumallinnuksessa otettu huomioon kyseinen maisemavalli vai ei. Mikäli maisemavallia ei pystytä rakentamaan geoteknisten ongelmien takia, on selvitettävä, mitä tämä merkitsee hankkeen ympäristövaikutusten osalta. Hankaloittaako maisemavallin puuttuminen kiviainesten kierrätystä D-alueella ja voidaanko maa-valli korvata muunlaisella kevyemmällä rakenteella? Millaiset ovat kiviainesten kierrätysalueen melu-, pöly-, tärinä- ja maisemavaikutukset naapurustoon ilman vallia? Yhteenvetona Lahden seudun ympäristöpalvelut toteaa, että hankkeen suurimmat ympäristönsuojelulliset haasteet liittyvät naapureita melulta, tärinältä ja osin pölyltä suojaavien teknisten ratkaisujen toimivuuteen sekä maisemointiin. Etenkin naapurustoa häiritsevän tärinän on selostuksessa todettu olevan hyvin monisyinen ongelma, ja sen syntyminen sekä vähentäminen riippuvat monesta tekijästä. Mikäli hankkeesta onnistuu ratkaisemaan nämä haastavat ongelmat riittävän tehokkaasti, on hanke LSYP:n käsityksen mukaan toteuttamiskelpoinen.

Henkilöt A ja B ilmoittavat mielipiteenään seuraavaa: Rudus Oy:n kiviainestoimintaa harjoitetaan pysyvän asuntomme läheisyydessä ja toiminnasta on aiheutunut meille haittaa ja taloudellista vahinkoa jo nyky muodossa harjoitettavan toiminnan laajuudessa. Olemme olleet yhteydessä Ruduksen johtajaan Arto Solanteen sekä heidän yhteistyökumppaniin Asmo Kostiaiseen, Ramboll Finland Oy:ltä. Valituksemme seurauksena Rambollilta käytiin tutkimassa talousvetemme, joka vesitutkimuksessa todettiin huonolaatuiseksi sekä sameaksi, ja vedestä löytyi radonia. Itse olimme ottaneet näytteen aiemmin ennen heidän räjäytystään, jolloin vesinäytteen tulos oli hyvälaatuinen. Ruduksen räjäytysten jälkeen veden mukana tulee ilmaa kaivosta useiden viikkojen ajan, lisäksi vesi muuttuu keltaiseksi. Mielestämme meilläkin on oikeus puhtaaseen juomaveteen, kuten kaikilla muillakin ihmisillä Suomessa. Juomavedet olemme joutuneet hankkimaan omalla kustannuksellamme. Ruduksen kommentti asiaan on ollut, ettei heidän toimintansa voi vaikuttaa meidän kaivoon. Heidän väittämänsä mukaan ”ei ole mahdollista, että alle asetusarvon 1 mm/s suuruiset tärinät kohottaisivat peruskuntoisen rakennuksen sekä laitteiden/putkistojen vaurioriskiä. Louhinnalla ei myöskään nykyisellä etäisyydellä ole vaikutusta porakaivon veden laatuun.” Räjäytykset aiheuttavat talollemme ylöspäin suuntautuvan liikkeen, jonka seurauksena

talomme natisee liitoksissaan, talon sisärakenteissa on paljon hiushalkeamia. Talomme sijaitsee pellon laidassa savimaalla, vähän matkan päässä talon takana on kalliota. Onko täällä Suomen oikeusvaltiossa todellakin niin, että toisen kodille voi aiheuttaa haittaa ja vahinkoa joutumatta siitä vastuuseen. Rudus on myös luvannut hoitaa liittymän tienparannuksen omalle alueelleen, mikä on edelleen hoitamatta. Tie on päällystämättä ja jatkuva rekkaliikenne nostaa ilmaan runsaasti pölyä. Rekkaliikenne myös likaa Vanhaa Helsingintietä. Ruduksen tulisi huolehtia tien pesusta säännöllisesti, jos he sitä likaavat toiminnallaan. Ruduksen toiminnan aiheuttamat pölypilvet ovat konkreettisesti nähtävissä ilmassa, mikä hengitettynä aiheuttaa terveyshaittoja meille kaikille lähellä ja kauempana asuville ihmisille. Mielestämme Ruduksen toiminta aiheuttaa jo nykyisessä mittakaavassa niin paljon vahinkoa, ettei toimintaa saa missään tapauksessa laajentaa tai jatkaa. Kiviainestoinnin läheisyydessä on paljon koteja, koulu ja lapsia sekä arvokas luonto eläiminen. Pyydämme ja toivomme, että huomioitte seikat, jotka me lähellä asuvat näemme, kuulemme ja koemme, hengitämme päivittäin elämässämme. Varmasti hieman kauempaa löytyy muita hyviä alueita kiviainestoinnin tarpeisiin. Korkeamäki on lähellä Lahtea ja sopisi paremmin asuin- ja virkistysalueeksi. Luonto on täällä todella voimakas muuttolintuineen.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hämeen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue antaa yhteysviranomaisen lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä. Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset on pitänyt YVA-lain 10 §:n mukaisesti selvittää arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon mukaisesti.

Yhteysviranomaisen lausunnon valmistelussa on otettu huomioon arviointiselostuksen kuulemisvaiheessa annetut lausunnot ja mielipiteet. ELY-keskus lähettää kopiot saamistaan lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ELY-keskuksessa.

Hankkeen tarkoitus Hankkeen tarkoitus, tausta ja tavoitteet on kuvattu ja perusteltu asianmukaisesti.

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hanke ja sen vaihtoehdot on arviointiselostuksessa kuvattu selkeästi. Eri vaihtoehtoja ja niiden eroja on lisäksi esitelty havainnollisesti karttakuvia, kaavioita ym. hyväksi käyttäen. Muun muassa hankealueelle suuntautuvat arvioidut liikennemäärät sekä liikenteen vuosittainen ja vuorokautinen jakauma on esitetty taulukkomuodossa toiminnoittain, kuten yhteysviranomaisen YVA-arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa edellytti.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät suunnitelmat ja luvat on esitetty pääosin asianmukaisesti.

Luvussa 26.4. todetaan maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelyä koskevan ympäristönsuojelulain muutoksen astuneen voimaan 1.5.2015. Yhteiskäsittelyä koskevat maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain muutokset tulevat kuitenkin voimaan vasta 1.7.2016, joten hakemusten vireillejättöajankohdasta riippuen saatetaan ympäristö- ja maa-ainesluvut käsitellä vielä erikseen ja eri lupaviranomaisessa. Se käsitelläänkö ympäristölupa aluehallintovirastossa vai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa riippuu siitä, millaisia jätteenkäsittelytoimintoja alueelle lopulta tulee ja millaisella aikataululla. Eri lupaprosessit ja -viranomaiset voivat olla asianosaisille vaikeita hahmottaa, jolloin lähiseudun asukkaat eivät välttämättä tiedä, missä vaiheessa mihinkin asiaan voi vaikuttaa. Siksi olisi toivottavaa, että asia laitettaisiin vireille vasta 1.7.2016 jälkeen, jolloin maa-aines- ja ympäristöluvut voitaisiin käsitellä yhdessä.

Vaihtoehtoissa VE 2 ja VE 4 pohjavedenpinnan alapuolelle ulottuva kallion louhinta saattaa vaikuttaa heikentävästi kaivojen vedenantoisuuteen. Hanke, joka voi pohjaveden laadun tai määrän muuttumisen vuoksi aiheutua vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä, edellyttää vesilain mukaista lupaa (vesilupa). Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos edunmenetys aiheutuu ainoastaan yksityiselle edulle ja edunhaltija on antanut hankkeeseen kirjallisen suostumuksensa. Yleiselle edulle pohjavesivaikutuksista ei aiheudu haittaa, joten vesiluvan tarve riippuu siitä, saadaanko kaivojen omistajilta suostumus.

Pintavesien johtamiseen liittyen hankevastaavan on huolehdittava siitä, etteivät lumenläjitysalueelta sulavat valumisvedet aiheuta vahinkoa ympäristölle. Vesilain mukaan lupaviranomaisen lupa tarvitaan sellaiseen noron tai ojan taikka sen vedenjuoksun muuttamiseen, josta voi aiheutua vahinkoa toisen maalle, jos asianomainen ei ole antanut tähän suostumustaan.

Hankkeen suhde maankäyttösuunnitelmiin

Hankkeen suhde maankäyttösuunnitelmiin on selostuksessa kuvattu asianmukaisesti.

Hankkeen suhde olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin

Hankkeen kannalta olennaisiksi suunnitelmiksi ja ohjelmiksi selostuksessa on tunnistettu valtakunnalliset ja alueelliset alueiden käyttötavoitteet, valtakunnallinen ja alueellinen jätesuunnitelma ja Kanta- ja Päijät-Hämeen POSKI-projektit.

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin

Hankkeen liittyminen lähialueelle kaavailtuihin muihin hankkeisiin on selvitetty asianmukaisesti. Läheiselle Tuohijärvenkallion alueelle on alustavasti suunniteltu sekä seudullista maanvastaanottoaluetta että tuulivoimalahanketta, mutta hankkeiden toteutuminen on tämänhetkisen tiedon mukaan epävarmaa.

Hankkeen vaikutusalueen raja

Hankkeen vaikutusalueet on rajattu eri vaikutustyypeittäin pääosin hyvin ja asianmukaisesti. Melun ja pölyn vaikutusalueita on kuvattu erityisen yksityiskohtaisesti. YVA-selostuksen liitteenä on erillinen meluselvitys ja pölymallinnus.

Tärinästä aiheutuvien ympäristövaikutusten arviointi tulee tehdä selostuksessa esitettyä tarkemmin ja kattavammin. YVA-selostuksen sivulla 108 todetaan, että ihmisen häiriintymisen ohjearvon 5 mm/s arvioidaan alittuvan vasta noin 2 km:n päässä louhinta-alueesta, kun perusteena käytetään aiemmin tehtyjä tärinämittauksia. Tärinämittauspisteiden etäisyydet louhinta-alueesta ovat kuitenkin olleet 300–1100 metriä (kuva 13-1). Häiritsevän tärinän todennäköinen vaikutusalue pitää esittää kokonaisuudessaan muun muassa sen vuoksi, että maakuntakaavassa suunniteltu taajamatoimintojen alue sijaitsee alle 2 km:n etäisyydellä hankealueesta.

Ympäristön nykytilan kuvaus

Ympäristön nykytila on arviointiselostuksessa kuvattu asianmukaisesti.

Hankealueen luoteis- ja pohjoispuolella sijaitsee murroslaaksoon muodostunut voimakkaasti tulviva jokivarsiluhta, joka koostuu erilaisista rantasoiden suotyypeistä, ja lounaispuolella edustava avoluhtia käsittävä jokivarsiluhta. Näitä kohteita ei selostuksessa ole mainittu.

Ympäristövaikutusten selvittäminen

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia on kuvattu ja niiden merkittävyyttä arvioitu ansiokkaasti YVA-arviointiselostuksen laajassa tekstiosassa sekä selostuksen erillisessä liiteosassa.

Arvioidut vaikutukset on selvitetty valtaosin asianmukaisesti ja kattavasti, mutta yhteysviranomaisen esittää seuraavassa muutamiin kohtiin joitakin täydentäviä näkökohtia.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Vaikutukset maisemakuvaan ja kulttuuriympäristöön on arvioitu kattavasti. Eri vaihtoehtoja koskevat kuvasovitteet havainnollistavat erityisen hyvin ennakoituja maisemavaikutuksia.

Eri laajennusvaihtoehdossa louhiminen ja alueen maisemointi kestää kymmeniä vuosia. Maisemavaikutukset tulevat hankkeen toteutuessa olemaan merkittäviä tulevien vuosikymmenien aikana, joten alueen maisemoinnin onnistunut toteuttaminen on keskeinen kysymys ja siihen tulee hankkeen suunnittelun edetessä kiinnittää erityistä huomiota.

Liikennevaikutukset

Liikenteestä aiheutuvat vaikutukset, melu, pöly, värinä ja ilmapäästöt sekä liikenneturvallisuus on arvioitu asianmukaisesti. Vaikutusten arvioinnin aikana on laadittu myös erilliset melu- ja pölymallinnukset, joista jälkimmäisessä on otettu huomioon myös liikenteen ja muun toiminnan yhteisvaikutus pölyämiseen.

YVA-selostuksessa liikenteellisten vaikutusten merkittävyys arvioidaan kaikissa vaihtoehdoissa suhteellisen pieneksi. Liikennemäärät kasvavat kuitenkin vaihtoehdoissa VE 1–VE 4 arviolta nelinkertaisiksi VE 0+-vaihtoehtoon verrattuna, joten kasvua voitaneen kuitenkin pitää kohtalaisen suurena. Nuuttilantien liittymä, josta on jo alustavat suunnitelmat valmiina, on liikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden parantamisen näkökulmasta keskeinen kysymys. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös Helsingintien varrella asuvien asukkaiden liikenneturvallisuuden parantamista koskevat toiveet ja esitykset.

Meluvaikutukset

Tehdyssä meluselvityksessä/-mallinnuksessa on otettu huomioon ELY-keskuksen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitetyt seikat. Mallinnuksessa oletettiin kaikkien suunniteltujen toimintojen olevan käynnissä ja esimerkiksi kiviaineksen ottamisessa käytettävän kahta murskauslaitosta samanaikaisesti. Selostuksen mukaan mallinnus kuvaa melun kannalta äänekkäintä mahdollista tilannetta, jonka toteutumista ei pidetä kovin todennäköistä.

Meluvaikutusten ehkäisy- ja lieventämiskeinot on selostuksessa esitetty hyvin. Hankkeen vaikutusten seurantaan on melun osalta suunniteltu aiempien mittauspisteiden lisäksi uusia mittauspisteitä hankealueen eteläpuolelle, joka tulee mallinnuksen mukaan todennäköisesti olemaan suurimman meluallistuksen kohteena. Melun raja-arvot eivät tehdyn selvityksen mukaan kuitenkaan ylity missään vaihtoehdossa.

hankealueen ympäristössä sijaitsevien asuintalojen kohdalla, kun esitetyt meluntorjuntatoimet on otettu huomioon.

Melua pidettiin asukasryhmätyöpajan tuloksena haitoista selkeästi häiritsevimpänä. On huomattava, että myös ohjearvoja alempi melutaso voi aiheuttaa viihtyvyyshaittoja, jotka ovat YVA-lain mukaisia arvioitavia ympäristövaikutuksia. Hankkeen suunnittelun edetessä erityistä huomiota tulee kiinnittää meluvaikutusten vähentämiseen.

Tärinävaikutukset/vaikutukset rakennuksiin

Maa-ainesten ottamisesta ja liikenteestä aiheutuvia tärinävaikutuksia on arvioitu asianmukaisesti. Selostuksessa on myös otettu huomioon, että räjäytystärinällä voi olla vaikutusta viihtyvyyteen ja alueen asukkaat havaitsevat tärinän, vaikka rakennuksia ja rakenteita varten annettuja raja-arvoja ei ylitettäisikään.

Vaihtoehtoisissa VE 1–VE4 tärinävaikutukset arvioidaan suuruudeltaan kohtalaisiksi. Louhinta-alueen laajentuessa aiempaa suurempi määrä lähiympäristön asukkaista joutuu tärinävaikutusten piiriin, ja osalla asukkaista tärinätasot kasvavat nykyisestä louhintatoimintojen siirtyessä nykyistä lähemmäksi. Rakennuksille mahdollisesti vahingollisen tärinän alueella sijaitsee nykyistä useampia rakennuksia. Myös ilmanpaineaallon vaikutusalue laajenee nykytilanteeseen verrattuna. Keskeinen toimenpide tärinävaikutuksia arvioitaessa on lähialueen asuintalojen huolellinen katselmointi, mihin arviointiselostuksessakin on viitattu.

Arviointiselostuksessa on todettu, että myös toiminnan liikenne aiheuttaa tärinää. Vaikutusten lieventämistoimenpiteitä koskevassa kohdassa ei kuitenkaan ole esitetty liikenteen aiheuttaman tärinän lieventämiskeinoja (esim. hankealueelle johtavan tien päällystäminen).

Päästöt ilmaan

Kiviainestoiminnan pölyvaikutukset ja niiden lieventämiseen tähtäävät toimenpiteet on arvioitu kattavasti ja hyvin. Toimintojen pölypäästöistä on laadittu erillinen, selostuksen liitteenä oleva päästöjen leviämismalli. Ilmapäästöistä on mainittu myös asfalttiasematoiminnasta muodostuva haju sekä toiminnan liikenteestä aiheutuvat pakokaasupäästöt.

Toiminnan ilmanlaatuvaikutukset ja pölyn leviäminen on mahdollista minimoida ottamalla huomioon nykyistä tarkemmin sään muutokset sekä käyttämällä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa.

Vaikutukset maa- ja kallioperään ja pohjaveteen

Vaikutukset maa- ja kallioperään ja pohjaveteen on kuvattu asianmukaisesti. Korkeamäki ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Hankealueen ympäristössä on kuitenkin talousvesikäytössä olevia yksityiskaivoja, joiden vedenlaatua ja antoisuutta on syytä säännöllisesti seurata.

Vaikutukset pintavesiin

Selostuksessa esitetty hulevesien hallintasuunnitelma perustuu YVA-menettelyn aikana laadittuun hulevesiselvitykseen. Vaikutukset pintavesiin on arvioitu asianmukaisesti ja vaikutusten lieventämiskeinot esitetty selkeästi. Maankäytön muutoksien myötä hulevesien määrä voi kasvaa, jolloin esimerkiksi ylivirtaamakausina voi aiheutua purkuvesistössä tulvimista ja eroosiota. Pääasiallinen hulevesikuormitus muodostuu kiintoaines- ja typpiyhdistepäästöistä, mutta myös haitta-ainepäästöt ovat mahdollisia.

Hankkeen pääasiallinen vaikutusalue rajautuu Makkaraojaan tarkastelusta vaihtoehdosta riippumatta. Kuten YVA-selostuksessa on todettu, alueen käytön muutoksen aiheuttamaa huippuvirtaaman kasvua on syytä tasata, jotta se ei aiheuta Makkaraojassa tulva- ja eroosiohaittoja. Myös vaikutusalueen pintavesivaikutuksia tulee lieventää viivyttämällä ja käsittelemällä hulevesiä.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluun

YVA-selostuksen luku 18, *Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluun*, on laadittu asianmukaisesti. Lukuun sisältyvät muun muassa yhteysviranomaisen edellyttämät liito-oravien ja saukkojen esiintymistä koskevat selvitykset.

Suunnitellun toiminnan eri vaihtoehtojen mahdollisia vaikutuksia Luhdanjoen arvokkaisiin rantaniittyihin (Tervalan niitty ja Nokkasen niitty) ja jokivarsiluhtiin ei ole käsitelty tässä luvussa, mutta ao. kohteet on mainittu maisemavaikutuksia koskevassa luvussa 10.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Ihmisten elinoloihin kohdistuvia vaikutuksia on selvitetty asianmukaisesti ja kartoitettu muun muassa ne väestöryhmät tai alueet, joihin mahdolliset vaikutukset voivat erityisesti kohdistua.

YVA-selostuksesta on yhteysviranomaiselle toimitettu vain yksi mielipide, mikä johtunee paljolti siitä, että alueen asukkaat ja maanomistajat ovat voineet esittää asiasta mielipiteensä ja esittää vaikutusten lieventämistä koskevia ehdotuksia kahdessa hankevastaavan järjestämässä työpajatilaisuudessa.

Yhteisvaikutukset Kiviaineshankkeen yhteisvaikutukset myöhemmin mahdollisesti toteutuvien muiden hankkeiden kanssa on arvioitu asianmukaisesti. Selostuksessa mainittujen hankkeiden toteutumisesta ei kuitenkaan tässä vaiheessa ole varmuutta.

Ympäristöonnettomuudet ja niiden seuraukset

Arvioinnissa on tunnistettu hyvin hankkeen mahdollisia ympäristöriskejä ja häiriötilanteita sekä arvioitu niiden seurauksia ja käsitelty vaikutusten lieventämistoimenpiteitä.

Arviointiaineisto ja -menetelmät sekä arvioinnin epävarmuustekijät

Arvioinnissa käytetyt aineistot ja menetelmät on esitetty asianmukaisesti ja käytetty aineisto on ollut riittävää. Selvitys arvioinnin epävarmuustekijöistä ja virhelähteistä on esitetty kunkin vaikutustyyppin osalta erikseen luvuissa 9–20.

Ehdotus haitallisten vaikutusten vähentämistoimiksi

Ehdotukset haitallisten vaikutusten vähentämistoimiksi on esitetty kattavasti ja monipuolisesti vaikutustyypeittäin ja lisäksi kootusti yhteenvedona taulukkomuodossa sivulla 190.

Ehdotus seurantaohjelmaksi

Arviointiselostuksessa on asianmukainen ehdotus seurantaohjelmaksi.

Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Arviointiselostuksessa esitetään sekä sanallinen tiivistelmä hankkeen eri vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista että sama asia tiivistetysti taulukkomuodossa. Taulukossa kukin solu on esitetty värillä, joka kuvaa arvioidun vaikutuksen merkittävyyttä. Vaikka vaikutusten merkittävyyden määrittelyssä huomioon otetut tekijät on esitetty selostuksessa hyvin, taulukon merkittävyysarviot ovat kuitenkin pohjimmiltaan selostuksen tekijän subjektiivisia valintoja ja saattavat herättää, ja ovat herättäneet, erimielisyyttä etenkin hankkeen kohderyhmiin kuuluvissa henkilöissä, joilla on luonnollisesti oma näkemyksensä eri vaikutusten arvottamisesta.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuuden kannalta keskeistä on se, kuinka hyvin alueen maisemoinnissa onnistutaan ja missä määrin toiminnasta aiheutuvia melu-, pöly- ja värinävaikutuksia onnistutaan lieventämään.

Hankkeen eteenpäin viemisen kannalta on tärkeää, että lähialueen asukkaiden valitukset otetaan huomioon ja niiden syyt tutkitaan tarkoin.

YVA-menettely ja osallistuminen

Hankkeen YVA-menettelyn kulku on esitetty asianmukaisesti. Osallistuminen on järjestetty YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla.

Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen

YVA-asetuksen 10 §:n mukaan arviointiselostuksessa pitää olla selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon. Yhteysviranomaisen lausunto on otettu kattavasti huomioon ja huomioon ottaminen on esitetty myös yhteenvedona taulukossa 8–1 sivulla 60.

Raportointi

YVA-arviointiselostus on jäsentelyltään selkeä ja kieliasultaan moitteeton. Tekstiä havainnollistavia kuvia, karttoja, kaaviota ym. on käytetty sopivasti ja ne ovat hyvälaatuisia, riittävän suuria ja tekstiltään luettavia.

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia käsiteltäessä selostuksessa käytetään useaan kertaan termiä *sosiaaliset vaikutukset*. Tällaista termiä YVA-lainsäädäntö ei kuitenkaan tunne. Samaten tekstissä käytetään toistuvasti termiä *puhtaat maa-ainekset*; oikea termi on pilaantumattomat maa-ainekset.

Arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostuksessa on esitetty kaikki YVA-asetuksen 10 §:n edellyttämät seikat. Edellä yhteysviranomaisen lausunnossa todetut huomautukset huomioon ottaen voi todeta, että hankkeen vaihtoehtoja on tarkasteltu tasapuolisesti ja niiden merkittävät vaikutukset on selvitetty riittävän pätevästi.

Ennen päätöksentekoa hankkeen tulevissa suunnittelu- ja käsittelyvaiheissa yhteysviranomaisen lausunnossa esittämät arvioinnin täydennystarpeet pitää ottaa huomioon ja täydentää arviointitietoja. Näillä edellytyksillä arviointiselostus antaa hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista riittävän ja ymmärrettävän kokonaiskuvan ja arviointiselostusta voidaan pitää riittävänä.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Yhteysviranomainen lähettää lausuntonsa tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille ja lausunnon ja mielipiteen antajille. Se tulee nähtäville myös ympäristöhallinnon verkkosivulle osoitteeseen www.ymparisto.fi/RudusKiviainestoimintaHollolaYVA.

Johtaja

Tommi Muilu

Erikoissuunnittelija

Markku Paananen

Liite

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Tiedoksi

Lausunnon ja mielipiteen antajat
Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiselostuksia)

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksen 1397/2014 mukaisesti. Kyseisen asetukseen liitteenä on mak-sutaulukko, josta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksulliset suoritteet ja niiden hinnat vuonna 2015.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitet-tava ELY-keskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuk-sessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoi-tettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muo-dossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjästä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljen-nöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaati-mus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimus-ajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ELY-keskuksen postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kirkkokatu 12, Lahti. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaa-mo.hame@ely-keskus.fi.

Sovelletut säädökset

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittä-mis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2015 (1397/2014)